

Előterjesztő: Dr. Faragó Péter
polgármester

Készítette: Fucskó Róbertné
osztályvezető

Aleva Mihályné
Intézményvezető

B e s z á m o l ó **a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról**

Tisztelt Képviselő Testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

Fentiek alapján az értékelés bemutatja:

- ❖ a település demográfiai mutatóit;
- ❖ az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó információkat;
- ❖ az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- ❖ a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- ❖ a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- ❖ a bűnmegelőzési program főbb elemeit;
- ❖ a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A hivatkozott jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészítettük az előírt beszámolót, mely tartalmazza a Jegyzői gyámhatóság, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat beszámolóját.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2013. évi gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadni szíveskedjen.

Sajószentpéter, 2014. április 16.

**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2014. (IV. 30.) határozata
a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadásáról**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat képviselő-testülete megtárgyalta a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót és az abban foglaltakat elfogadta.

Felelős: Jegyző
Igazgatási osztályvezető
TSZK vezető

Határidő: azonnal

BESZÁMOLÓ
SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
2013. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADAINAK
ELLÁTÁSÁRÓL

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
1. A gyermekek védelmének rendszere.....	5
2. Demográfiai adatok.....	6
A település demográfiai mutatói	7
3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása	8
3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	8
3.2 Pénzbeli ellátás.....	11
3.3 Óvodáztatási támogatás	11
3.4 Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.....	12
3.5 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok	13
4. A gyermekjóléti szolgáltatásról	15
4.1 A gyermekjóléti szolgálat feladata	15
4.2 A Sajószentpéteri Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátásának jellemzői.....	16
4.2.1 Tájékoztatás.....	16
4.2.2 Tanácsadás	16
4.2.3 Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása.....	17
4.2.4 Prevenációs szolgáltatások	17
4.2.5 Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás.....	18
4.2.6 Adományok közvetítése.....	18
4.2.7 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése	19
4.2.8 A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése.....	21
4.2.9 Javaslatétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására.....	22
4.2.10 A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógondozás.....	22
4.2.11 Környezettanulmány készítése	23
4.3 A Gyermekjóléti Szolgálat 2013. évi szakmai tevékenységének elemző összegzése	23
5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések.....	25
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása	26
6.1 A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2013. évben	26
6.2 A bűnelkövetés okai	27
7. Jövőre vonatkozó javaslatok célok.....	27

Bevezetés

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

E célok elérése érdekében a törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogai érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, valamint személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, az ellátások finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, továbbá a gyermekvédelmi gondoskodás egyes formáit, fő szabályait és a gyámügyi igazgatás szervezetét.

A törvény végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) sz. Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet szabályozza. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás feltételeit a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásról szóló 2/2009. (I.26.) önkormányzati rendelet tartalmazta.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

1. A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint jogszabályban meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- pénzbeli ellátás
- óvodáztatási támogatás
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- az otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása,

- gyermekek átmeneti gondozása

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás
- utógondozói ellátás
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel
- családba fogadás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- átmeneti nevelésbe vétel
- tartós nevelésbe vétel
- nevelési felügyelet elrendelése
- utógondozás elrendelése
- utógondozói ellátás elrendelése

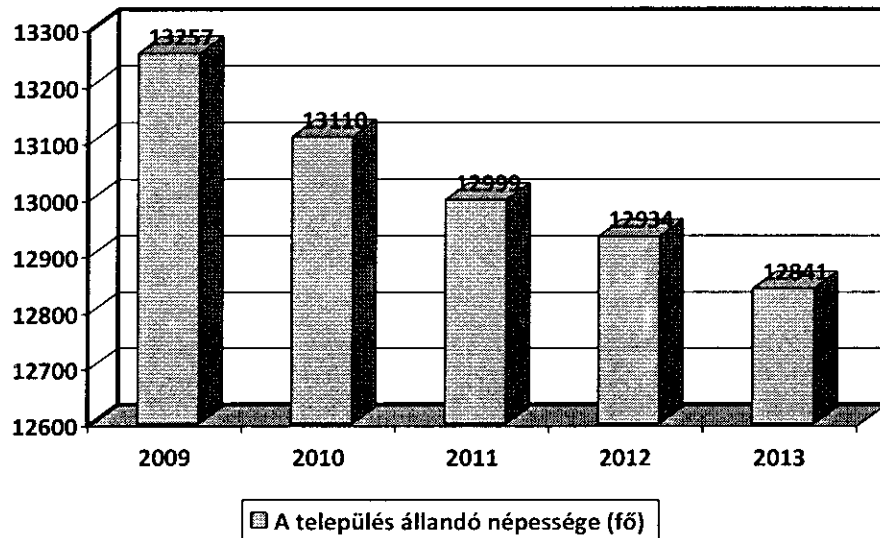
A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalok intézeti ellátása. A fiatalok javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

2013. január 1-jétől a járási hivatal szakigazgatási szerveként működő járási gyámhivatalhoz került a jegyzői és a városi gyámhivatali feladat- és hatáskörök jelentős része. A járási gyámhivatal jogosult eljárni egyebek mellett a védelembe vétellel, iskoláztatási támogatás szüneteltetésével, gyermekelhelyezéssel, szülői felügyeleti jog gyakorlásával, gyermektartásdíjjal, kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, gyámsági, gondnoksági, valamint vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekben.

A települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörében maradtak a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások.

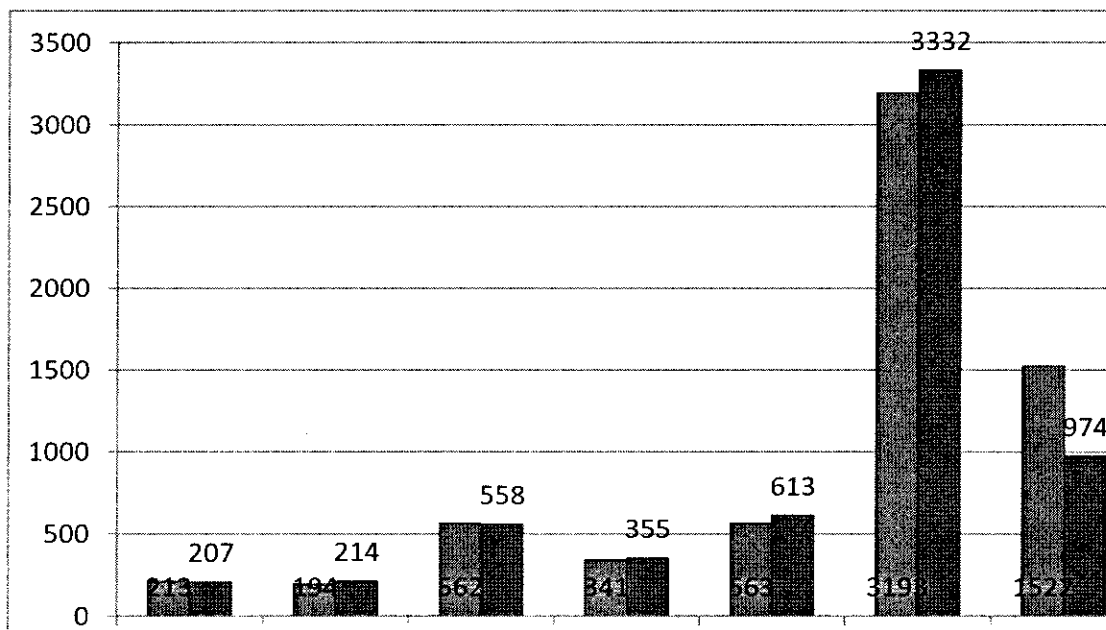
2. Demográfiai adatok

A település demográfiai mutatói

A város állandó népességének száma 2013. december 31. napján 12.841 fő volt. Az előző évhez viszonyítva a lakosság száma 93 fővel (0.7 %-kal) csökkent.

A lakosok száma korcsoportos bontásban

A fenti adatokból megállapítható, hogy a 0 – 18 éves korosztály száma az állandó népességben 2644 fő volt, amely az előző évhez képest szintén csökkenő tendenciát mutat.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatok értékelését az alábbiakban terjesztjük elő:
Jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatokat 1 fő látja el.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

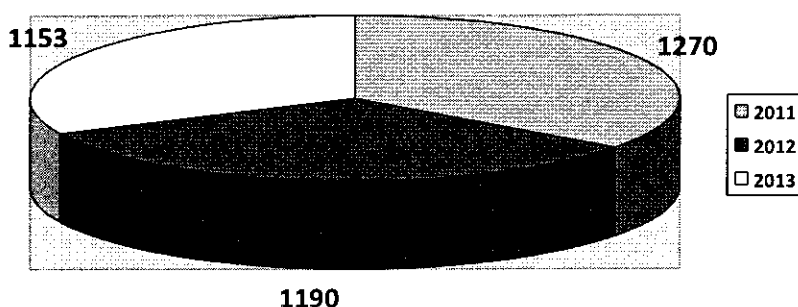
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,
- pénzbeli ellátás,
- óvodáztatási támogatás,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot – a Gyvt. szabályainak megfelelően – a jegyző állapítja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása esetén évente 2 alkalommal - Erzsébet-utalvány formájában – természetbeni juttatásban részesülnek a jogosultak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről elmondható, hogy a településünkön ez a legtöbb család által igénybevett támogatási forma.

Az alábbi grafikonon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulását figyelhetjük meg az elmúlt három évben.

Az adatokból jól látható, hogy a támogatásban részesülők száma csökkenést mutat.

Az elmúlt évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt benyújtott kérelmek elbírálása után kedvezményre jogosult gyermekek száma: 1164 fő, ebből 121 fő nagykorú. (A kedvezményben részesülők száma az előző évihez képest közel 7 %-kal csökkent.)

Akinek a kedvezményre való jogosultsága az elmúlt év augusztus 1-jén és november 1-jén fennállt, természetbeni juttatásban részesült, melynek összege gyermekenként és alkalmanként 5800,-Ft volt Erzsébet utalvány formájában. Erre a célra a két alkalommal összesen 13.131.200,-Ft került kifizetésre.

Ez az adat tartalmazza azoknak a nagykorúvá vált gyermekeknek a támogatását is, akik saját joga részesülnek kedvezményben.

Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

- ❖ nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét nem töltötte be, vagy
- ❖ felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be,

feltéve, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

A kifizetett összeg 100%-ban állami finanszírozású.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság egy főre jutó jövedelem értékhatára 2013. évben:

- ❖ családban nevelkedő gyermek esetén 37.050.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-a),
- ❖ nagykorúvá vált gyermek, tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermek, vagy a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozása esetén 39.900.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-a) volt.

A fentiekben ismertetett „klasszikus” kedvezményen kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődően kerülhet sor a **hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet** megállapítására a 2013. 09. 01. napjától hatályos szabályozás szerint.

A Gyvt. 67/A. §-a értelmében **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll**:

- ❖ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,
- ❖ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,
- ❖ a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában (továbbiakban: IVS) szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben (az IVS alapján településünkön három szegregátum található: Újbánya telep, Belváros rész (Daru, Gyöngyvirág, Csurgai utcák) és a Fecskeszög) vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- ❖ az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll**,
- ❖ a **nevelésbe vett gyermek**,
- ❖ az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárásra a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat **jegyzője jár el**. A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásával kapcsolatos **nyilvántartás** vezetése 2013. 09. 01. napjától a jegyző feladata.

A települési önkormányzat jegyzője a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi annak a bölcsődének, nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézménynek, ahol a gyermek bölcsődei ellátásban részesül, vagy amellyel a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) óvodai, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 95. § (3) bekezdése és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdés 14. pontja alapján a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók részére a 2013. augusztus 31-én hatályos rendelkezések szerint biztosított **kedvezményeket, támogatásokat a 2013/2014. nevelési évben, tanévben változatlan feltételek mellett kell nyújtani.**

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, illetve jogosultságok:

1. Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szerveznie az óvodának, iskolának. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés. A programokról az óvodákban, iskolákban lehet tájékozódni.

2. Arany János Tehetséggondozó Program. Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

Az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program az érettségi megszerzéséhez és a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges felkészüléshez, a sikeres szakmaszerzéshez nyújt tanulási, szociális, egészségügyi támogatást **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű,** valamint rászoruló tanulók számára kollégiumi elhelyezéssel. Az Arany János Tehetséggondozó Programnak és az Arany János Kollégiumi Programnak előkészítő évfolyama is van, ezek a programok 5 évesek. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program 3 éves. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: tehetségsegítés, egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, pályaválasztás segítése, tanulmányi versenyeken, kulturális és sportrendezvényeken való részvétel, szociális hozzájárulás biztosítása. A 8. évfolyamos tanulók pályázat útján jelentkezhetnek a programokba, a pályázatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenteti meg minden év szeptemberében (a programokról tájékozódni lehet az alábbi honlapokon: www.kormanv.hu/ Emberi Erőforrások Minisztériuma/Köznevelésért Felelős Államtitkárság; www.aftp.hu:www.aikp.hu:www.aikszp.hu)

3. Útravaló-MACIKA Ösztöndíj program

A középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, a sikeres továbbtanulás számos család számára nehezen biztosítható anyagi kiadásokat követel meg. Ezt kívánja enyhíteni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulókat célzó Útravaló-MACIKA Ösztöndíj program. A program ösztöndíjat és a tanulást segítő mentori támogatást nyújt a 7-8. osztályos és középiskolás tanulók számára. A programokba történő jelentkezés pályázati úton történik, a 2013/2014. tanév pályázati felhívásai itt találhatóak: <http://www.emet.gov.hu/hiretc/hirek/16/>.

4. Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

5. A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések

A **halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. Fizetési hátralék miatt a **hátrányos helyzetű** tanuló tanulói jogviszonya, kollégiumi tagsága nem szüntethető meg.

6. Iskolai felvétel

Az oktatási esélyegyenlőség javításának érdekében, ha a településen több általános iskola működik, az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat**. A középfokú iskola a felvételi vizsgák befejezése után rangsorolja a jelentkezőket, a rangsorolás során az azonos eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a **halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat**.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt előterjesztett kérelmek közül 27 esetben elutasító döntés meghozatalára került sor. Az elutasítást minden esetben a magasabb jövedelmi viszonyok indokolták. Ezen családokban az egy főre jutó jövedelem összege meghaladta a fentiekben ismertetett jogosultsági értékhatárt (az 1997. évi XXXI. tv. 19.§ (2) bekezdését). Az elutasító határozatok ellen jogorvoslati kérelmet nem terjesztettek elő.

3.2 Pénzbeli ellátás

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával kirendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Ilyen irányú kérelem benyújtására az elmúlt esztendőben nem került sor.

3.3 Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél kezdődik, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdődik az óvodai nevelésben való tényleges részvétel és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két

hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába. Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig terjesztheti elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

A támogatás iránti kérelem a szülő, családbafogadó gyám lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszthető elő jogszabály alapján rendszeresített formanyomtatványon. Ha az óvodáztatási támogatás jogosultsági feltételei fennállnak, a gyermek után a szülő június és december hónapokban a jogszabályban meghatározott mértékű - első alkalommal 20.000.- Ft, minden további alkalommal 10.000.-Ft – támogatásban részesül, amennyiben gyermekét rendszeresen járattja óvodába és a gyermek halmozottan hátrányos helyzete fennáll.

2013. év folyamán összesen **tizenegy gyermek** részesült támogatásban, ezek közül kilenc kiskorúnak az előző évben került megállapításra, két kiskorúnak az értékelt időszakban. A tizenegy gyermek óvodáztatási támogatására összesen **180.000.-Ft** került kifizetésre.

Ezen támogatás kifizetése 100 %-ban a központi költségvetés keret terhére történik.

Fentiek alapján megállapítható, hogy az óvodáztatási támogatást, mint pénzbeli támogatást a bevezetés ötödik évében sem vették jelentős számban igénybe. Az óvodáztatási támogatás jogosultsági feltételeinek egyébként megfelelő családok közül kevesen gondoskodtak a gyermek rendszeres óvodába járatásáról. Az évi két alkalommal történő pénzbeli támogatás lehetősége nem motiválta eléggé az érintett szülőket.

Az előterjesztett kérelmek közül **hat** elutasító döntéssel zárult. Az elutasítás oka minden esetben az volt, hogy az igazolt és az igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen meghaladta a munkanapokra eső óvodai nevelési napok 25%-át.

3.4 Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető az a gyermek ahol a család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Elsősorban azt a gyermeket, illetve fiatal felnőttet lehet alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akinek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, és az alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorul, feltéve, hogy a gyermek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 %-át, 2013-ben ez az értékhatár 34.200.- Ft.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a 2/2009. (I. 26.) sz. KT rendelete szabályozta, amely 2009. február 1. napjától hatályos.

A jogszabály célirányos, meghatározza azokat a körülményeket, amelyekre támogatás igényelhető, valamint az indok jellegének megfelelő azon dokumentumokat és igazolásokat, melyet a kérelemhez csatolni szükséges. Továbbá rögzíti a családonként igényelhető támogatás éves keretösszegét, mely értékhatártól a hatáskört gyakorló bizottság rendkívüli élethelyzetben - méltányosságból - eltérhet.

Rendkívüli támogatásban 2013. évben a családok elsősorban akkor részesültek, ha váratlan kiadásuk keletkezett, mint pl.: gyógyszer kiváltása, kórházi kezeléssel kapcsolatban felmerült kiadás - tisztálkodási eszközök vásárlása, utazási költség, stb. -, gyermek részére szemüveg kiváltása, csecsemő részére tápszer vásárlása, vagy tanévkezdéskor tanfelszerelés vásárlása, amelyet saját anyagi erőből nem tudtak biztosítani. Az év folyamán több alkalommal kértek anyagi segítséget olyan szülők, akik átmeneti nevelésben lévő gyermekükkel kívántak kapcsolatot tartani.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás ügyben a döntési jogkört a Köznevelési, Kulturális, Szociális és Egészségügyi Bizottság gyakorolja. A kérelmek elbírálásánál a bizottság családonként, a rászorultság figyelembevételével, és a gyermekek érdekét mindenek fölé helyezve hozta meg döntéseit.

A Bizottság általában két-három hetente ülésezett, az ügyben előterjesztett kérelmek elbírálására a benyújtást követő bizottsági ülésen kerül sor.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok száma a támogatási alkalmak szerinti megoszlásban:

Egy alkalommal	Két alkalommal	Három alkalommal	Összesen
266	91	18	375

A családok megélhetését általában fenyegető problémák megoldására átmeneti segéllyel, a gyermekekkel kapcsolatos anyagi nehézségek esetén rendkívüli gyermekvédelmi támogatással igyekezett az önkormányzat segíteni.

Erre a jogcímre előirányzott keretből összesen 1.215.000.-Ft került felhasználásra. A felhasznált összeget az önkormányzat 100 %-ban saját forrásból biztosította.

Az értékelt időszakban **három** rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása iránti kérelem elutasításra került.

Az elutasítás okai:

- ❖ 1 esetben az egy főre jutó jövedelem meghaladta a helyi rendeletben meghatározott értékhatárt.
- ❖ 2 esetben a rendkívüli élethelyzet nem nyert bizonyítást.

3.5 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Városunkban a gyermekétkeztetés intézményes keretek között történik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján 2013. évben lehetővé vált a családok számára a bölcsődei, óvodai nevelésben részesülő gyermekek és általános iskola 1-8 évfolyamán tanulók esetében az ingyenes étkezés igénybe vétele. A középfokú oktatási intézmények diákjai 50 %-os térítési díjkedvezményre voltak jogosultak.

Településünkön a Központi Általános Iskola három tagiskolával, a Központi Napközi Otthonos óvoda három tagóvodával működött.

Óvodában, bölcsődében és az iskolában szervezett kedvezményes étkeztetésben részesülők számának alakulása

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENE S	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
MÓRA Ú.TAGÓVODA	2 335	222	772	994	14 133	17 462	10,61	1,01	3,51	4,52	64,24	79,37
HARICA Ú.ÓVODA	8 366	1 983	352	2 335	6 427	17 128	38,03	9,01	1,60	10,61	29,21	77,85
SEMMELWEIS Ú.TAGÓVODA	7 302	853	1 024	1 877	12 477	21 656	33,19	3,88	4,65	8,53	56,71	98,44
SKNÓ ÖSSZ.	18 003	3 058	2 148	5 206	33 037	56 246	81,83	13,90	9,76	23,66	150,17	255,66

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENES	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
Bölcsőde	3085	106	58	164	1816	5065	12,29	0,42	0,23	0,65	7,24	20,18

INTÉZMÉNY	ADAG 100%-OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENES	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
KOSSUTH L. ÁLT. ISKOLA	10 923	5 141	3 129	8 270	37 047	56 240	59,04	27,79	16,91	44,70	200,25	304,00
HUNYADI M. TAGISKOLA	2 662	403	1 364	1 767	23 569	27 998	14,39	2,18	7,37	9,55	127,40	151,34
MORA F. TAGISKOLA	395	391	399	790	25 997	27 182	2,14	2,11	2,16	4,27	140,91	147,31
SKÁI ÖSSZ.:	13 980	5 935	4 892	10 827	86 684	111 491	75,57	32,08	26,44	58,52	468,56	602,65

megjegyzés: Városgondnokság könyvelési csoport nyilvántartása alapján.

2013. évi szociális nyári gyermekétkeztetés elszámolása, a feladat leírása

A 2013. évi nyári gyermekétkeztetés a 30/2013.(IV.30.) EMMI rendeltben és a 2013. évi nyári gyermekétkeztetés biztosításáról szóló 69/2013.(04.18.) önkormányzati határozatban foglaltak szerint került végrehajtásra.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat a 2013. július 1-től 2013. augusztus 30-ig tartó időszakban a Sajószentpéteri Közétkeztetési Nonprofit Kft-vel kötött szolgáltatási szerződés útján biztosította a szociális nyári gyermekétkeztetést.

Az igények felmérését a köznevelési intézmények gyermek és ifjúságvédelmi felelősei végezték el a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői szolgálat, és a Sajószentpéteri Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztálya munkatársainak támogatásával.

A nyári gyermekétkeztetés adminisztrációs feladatait az Intézményirányító és Szervezési Osztály látta el.

A 2013. év folyamán 400 fő keretszámmal rendelkező önkormányzatunk. A jogosultak a lehetséges 17.600 étkezési nappól 17.272 étkezési napot vettek igénybe, mely 98%-os kihasználtságot jelent. A Képviselő-testület Köznevelési, Kulturális, Szociális és Egészségügyi Bizottsága 434 fő részére ítélte meg a támogatást.

A támogatás nem került teljes egészében felhasználásra, mert a jogosultak nem vették minden esetben igénybe az étkezést, továbbá a jogosultsági feltételeknek sem feleltek meg minden esetben az ellátás teljes időtartamára.

Az önkormányzat részére kiutalt állami támogatás összege 7.744.000.-Ft volt.

A ténylegesen felhasznált állami támogatás 7.600.630.-Ft, melyből a 17.272 étkezési napra elszámolható összeg 7 599 680.-Ft.

Fentiekre tekintettel a 144 320.-Ft állami támogatás lemondásáról és visszafizetéséről kellett intézkedni.

4. A gyermekjóléti szolgáltatásról

A gyermekjóléti szolgáltatás az 1997. évi XXXI. törvény és rendeletei által szabályozott, a gyermekek érdekeit, jogait védő, személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja

- ❖ a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jóllétének, családban történő nevelkedésének elősegítését,
- ❖ veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését,
- ❖ a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszerrel szoros együttműködésben szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el.

A szolgálat által nyújtott ellátások, szolgáltatások igénybevétele térítésmentes, és az esetek nagy részében önkéntes, csak fokozott veszélyeztetettség esetén kötelezi a gyámhivatal a gyermekeket és a szülőket kötelezettségeik teljesítésére.

Településünkön a gyermekjóléti szolgáltatás 1999-től biztosított önálló Gyermekjóléti Szolgálat működtetésével.

4.1 A gyermekjóléti szolgálat feladatai

- ❖ A településen élő gyermekek szociális helyzetének és veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése.
- ❖ Tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról.
- ❖ Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás megtartása, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése.
- ❖ A válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése.
- ❖ Szabadidős programok szervezése.
- ❖ Hivatalos ügyek intézésének segítése.
- ❖ A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, illetve a nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatellátásának segítése.
- ❖ A gyermek panaszának orvoslása érdekében intézkedések megtétele.
- ❖ A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- ❖ Tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve a gyermek örökbefogadásának lehetőségeiről.
- ❖ Családgondozással a gyermek problémáinak rendezése, a család működési zavarainak ellensúlyozása.
- ❖ Családi konfliktusok megoldásának elősegítése különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében.
- ❖ Egészségügyi, szociális alapszolgáltatások, hatósági beavatkozás kezdeményezése.

- ❖ Javaslat készítése védelembe vételre, ill. a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a tankötelezettség teljesítésének előmozdítására.
- ❖ Javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésre, leendő gondozási helyére, ill. annak megváltoztatására,
- ❖ A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozás biztosítása a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához.
- ❖ Utógondozás biztosítása a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.
- ❖ Felkérésre környezettanulmány készítése.

4.2 A feladatellátás főbb jellemzői

4.2.1 Tájékoztatás

2013-ban is folyamatosan tájékoztattuk a település lakosságát és klienseinket **plakátok, szórólapok, kiadványok** segítségével a Szolgálatnál igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről. Ezen belül például

- ❖ a betegjogi, az ellátott jogi és a gyermekjogi képviselő fogadóóráiról, elérhetőségéről,
- ❖ a fiatalok és felnőtt pártfogó felügyelők fogadóóráinak rendjéről,
- ❖ jogi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről (pl.: „Nép ügyvédje” Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálata),
- ❖ a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület által működtetett segélyvonalról,
- ❖ az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- ❖ különböző segélyvonalakról, segélytelefonszámokról (pl.: Kék Vonal Gyermek és Ifjúsági Telefonszolgálat, áldozatsegítő vonal bűncselekmény áldozatainak, stb.),
- ❖ a Sajtószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat tevékenységéről és elérhetőségeiről,
- ❖ családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről.
- ❖ Családok átmeneti otthonába történő bekerülés módjáról, lehetőségeiről.

A lakosság tájékoztatása céljából a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök segítségét is igénybevevettük, hirdetéseinket a helyi televízió is sugározta.

4.2.2 Tanácsadás

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói napi munkájuk során az **információnyújtás** – 2013-ban **3525 alkalommal** - mellett folyamatosan segítették a klienseiket szakmai ismereteket igénylő tanácsokkal. Általánosak voltak az élet-, és családvezetési gondok, gyermeknevelési problémák, melyek párosulva a munkanélküliség, közműdíjak felhalmozódása miatti anyagi ellehetetlenüléssel, súlyos krízishelyzeteket idéztek elő. Ezeket a hirtelen kialakult, azonnali döntést, intézkedést megkövetelő veszélyhelyzeteket nehezítették a szenvedélybetegségből – főleg alkohol és kábítószerfüggés – és pszichiátriai megbetegedésekből adódó váratlan, olykor agresszív megnyilvánulások. Mindezek összetett problémamegoldó készséget követeltek meg a családgondozóktól, egészségügyi, jogi, pszichológiai, nevelési tanácsadást egyaránt szükségessé tettek. 2013-ban **2721 alkalommal került sor tanácsadásra** Szolgálatunknál, illetve **157 gyermek** esetében került sor **egyszeri tanácsadásra** olyan módon, hogy a gyermek további gondozása szükségtelen volt.

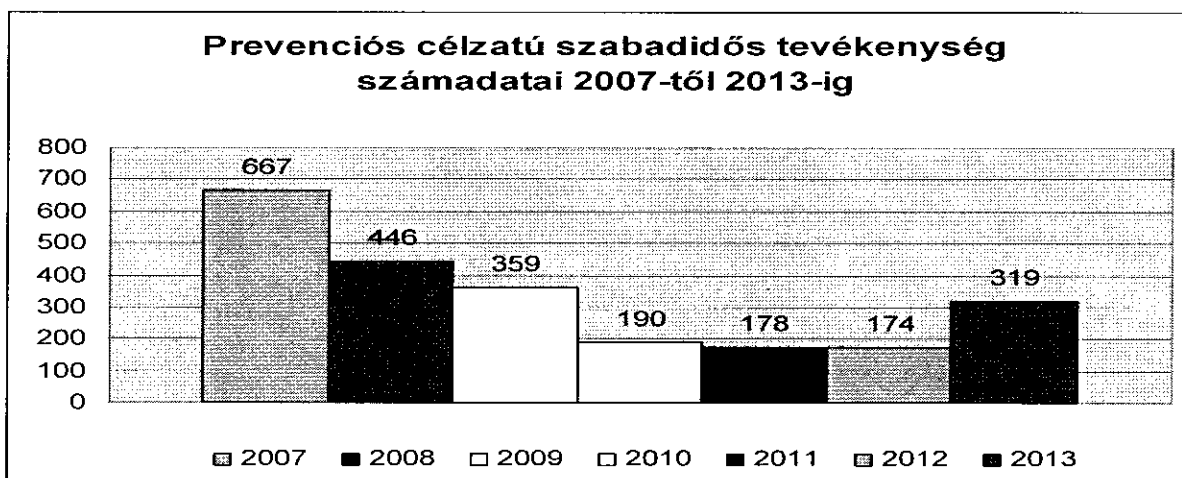
4.2.3 Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása

Az elmúlt évben **egy esetben** került sor – a Védőnői Szolgálattól kapott jelzés kapcsán, a védőnővel közösen dolgozva – válsághelyzetben lévő, fiatalkorú várandós anya gondozására, támogatására. Az anya terhessége tényét nem megfelelően kezelte, a védőnővel nem, vagy csak nagyon kis mértékben tartott kapcsolatot, tanácsait, útmutatásait nem tartotta be, súlyosan veszélyeztette saját és születendő gyermeke egészségét. A területileg illetékes családgondozó személyes segítő kapcsolat keretén belül gondoskodott az anyát és a magzatot ért káros hatások megszüntetéséről, a gyermek születését követően a szükséges elhelyezésről, a család további gondozásáról.

4.2.4 Prevenációs szolgáltatások

2013-ban is irányított foglalkozások keretében biztosítottunk lehetőséget a gyermekeknek szabadidő eltöltésre **játszóházak** szervezése, lebonyolítása révén, melyeken különböző kézműves technikákkal ismerkedhettek meg, illetve ügyességi vetélkedőkön tették próbára magukat. A foglalkozásokon összesen **319 résztvevő volt**.

Az összehasonlító diagram adataiból is kitűnik, hogy a preventív szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma évről évre csökkent, melynek háttérében a gondozási tevékenység intenzitásának növekedése illetve a családgondozók leterheltsége állt. Szolgálatunk az elmúlt évben – ennek a tendenciának a megállítása érdekében – fokozott figyelmet fordított, arra, hogy az előző évekhez képest, iskolai szünetekben, több lehetőséget biztosítson a gyerekeknek hasznos időtöltésre.

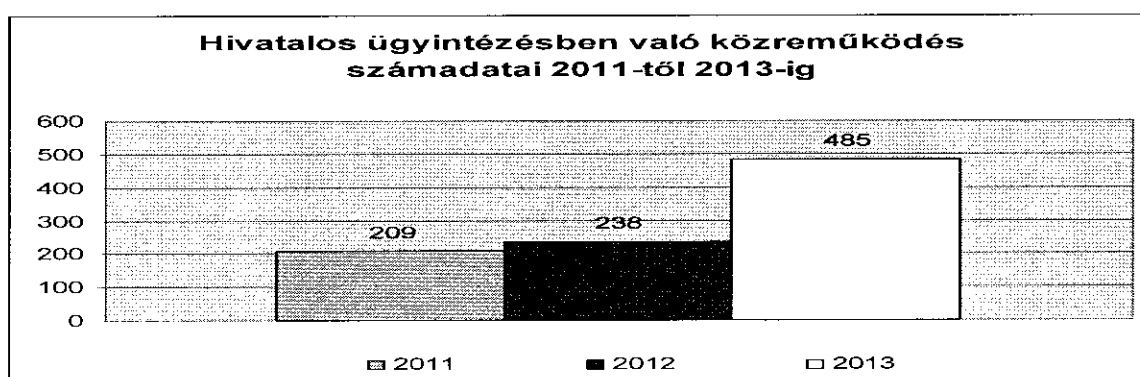
A szabadidős programok mellett egész évben biztosítottunk **korrepetálási lehetőséget** a tanulmányaikban nehezen haladó, rosszul teljesítő diákoknak, magántanulóknak. Az év folyamán ezt a szolgáltatásunkat **négy gyermek vette igénybe 10 alkalommal**.

A 2013/2014-es tanévben, az általános iskolák tanítási rendjében történt változások miatt (délután négy óráig tartó kötelező tanulószobai elfoglaltság) Szolgálatunknál lecsökkent a korrepetálási lehetőséget igénybe vevők száma. A „délutáni iskola” sok esetben lehetetlenné tette a kötelező tanórai foglalkozások után a családgondozó és a gondozott gyermekek találkozását is. Áthidaló megoldást csak a tanszobáról való kikérés vagy a munkaidőn túli/hétfégi családlátogatás jelentett.

4.2.5 Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás

2013-ban is folyamatosan segítséget nyújtottunk a hozzánk forduló, gyakran analfabéta, hivatalos ügyeiket intézni nem, vagy nehezen tudó klienseinknek. Leggyakoribb problémát a háztartásvezetés, és az abból adódó díjhátralék keletkezése, szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések fizetési képtelensége, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézésének nehézsége jelentette. Gyakran szerkesztettünk részletfizetési kérelmet illetve segítettünk családtámogatási ellátások, adó- és TAJ kártya igénylésében, bírósági keresetek szerkesztésében. Számos esetben működtünk közre telefonon történő ügyintézésben, mely klienseink számára olykor áthidalhatatlan nehézséget jelent. 2013-ban hivatalos ügyek intézése kapcsán **485 esetben fordultak hozzánk** segítségért.

A hivatalos ügyintézésben történő segítségnyújtás számadata az utóbbi évek tekintetében folyamatosan emelkedett.

A 2013-ban bekövetkezett nagyobb mértékű emelkedés részben magyarázható a bürokrácia növekedésével, a közigazgatásban bekövetkezett változásokkal (járásai hivatalok felállítása), illetve azzal a ténnyel, hogy a jegyzői gyámhatóság számos esetben kérte fel szolgálatunkat hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó eljárásban való közreműködésre.

4.2.6 Adományok közvetítése

Tapasztalataink szerint a lakosság körében az elmúlt évek során egyre ismertebbé vált, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat ruha, bútor, játék és egyéb használati tárgy adományokat fogad, melynek köszönhetően több, és alkalmanként nagyobb mennyiségű felajánlás érkezett. Az adományok fogadása folyamatos volt, melyeket a Családsegítő Szolgálat munkatársaival közösen, meghatározott napon és adminisztrációval közvetítettünk a Szolgálatot felkereső, és erre igényt tartó klienseinknek, 2013-ban **718 esetben** (ebből a Gyermekjóléti Szolgálat által gondozott családoknak 520 esetben). Karácsony közeledtével Szolgálatunk játékgyűjtési akciót szervezett, majd az így összegyűlt adományokat személyes megkeresés, családlátogatás során adta át rászoruló gyermekeknek, szülőknek.

2013 első hónapjaiban még élő volt az a szolgáltatásunk, melyet egy helyi pékség naponkénti felajánlásainak jóvoltából tudunk a Családsegítő Szolgálat munkatársaival együtt munkanapokon, napi rendszerességgel közvetíteni. 2012. december 18-ától 2013. február végéig egy helyi pékségtől Központunk megkapja az el nem adott, de minőségileg még megfelelő péksüteményt, ami az arra rászoruló és igénylők körében a reggeli órákban került kiosztásra. A felajánlott pékáru mennyiségétől függően **3-4 vagy akár 13-15 személy** is részesült **naponta** az adományból. A családok terheinek növekedése, a munkanélküliség problémájának egyre nagyobb súlya, a folyamatos elszegényedés ténye tapasztalható abban a tényben, hogy olykor a város legtávolabbi részéből is eljöttek egy-egy kenyérért, péksüteményért intézményünkbe.

4.2.7 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet értelmében „a gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

1997. évi XXXI. –es gyermekvédelmi törvény 17.§-a meghatározza a jelzőrendszer tagjait, amely intézmények illetve személyek kötelesek:

- ❖ **jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál;**
- ❖ **hatósági eljárást kezdeményezni** a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása, valamint a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Sajószentpéteren az észlelő- és jelzőrendszer tagjai:

- ❖ a családsegítő szolgálat,
- ❖ az egészségügyi szolgáltatók, különösen a gyermekorvosok, védőnők,
- ❖ a köznevelési- és oktatási intézmények (bölcsőde, óvoda, iskola, pedagógiai szakszolgálat),
- ❖ a rendőrség,
- ❖ a pártfogó felügyelő.

A Gyermekjóléti Szolgálat az előző évekhez hasonlóan 2013-ban is koordinálta és működtette a település észlelő- és jelzőrendszerét a rendszeresen megtartott szakmaközi megbeszélések lebonyolításától kezdve az esetmegbeszélőkön keresztül a személyes napi szintű találkozásokig, konzultációkig.

2013-ban négy szakmaközi megbeszélést tartott Szolgálatunk, melynek témái voltak:

- ❖ tanév illetve félév kezdéssel/zárással kapcsolatos problémák, aktualitások,
- ❖ igazolatlan óvodai, iskolai hiányzásokkal kapcsolatos problémák, tennivalók,
- ❖ az óvodásbusz működésének anomáliái,
- ❖ a pszichológiai vizsgálat elvégzéséhez szükséges adminisztrációs teendők,
- ❖ a szabálysértésekkel kapcsolatos változások,
- ❖ a külföldre távozó és onnan visszatérő gyermekes családokkal kapcsolatos feladatok,
- ❖ a rendőrséggel közös munkafeladatok változásai,
- ❖ a tanítás rendjében történt változások,
- ❖ az egyes intézmények szervezeti felépítésében, kollektívájában, státuszaiban, működésében történő változások megbeszélése.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2013-ban

2013-ban 424 esetben érkezett jelzés Szolgálatunkhoz a jelzőrendszer tagjaitól.

- ❖ Egészségügyi szolgáltatótól: 14,
- ❖ személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatótól: 6,
- ❖ óvodától, bölcsődétől: 2,
- ❖ közoktatási intézménytől: 228,
- ❖ rendőrségtől: 23,
- ❖ pártfogó felügyelőtől: 8,
- ❖ állampolgártól: 18,
- ❖ önkormányzattól, gyámhatóságtól: 122 esetben.

A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer törvényi előírásoknak megfelelően, jól működött az elmúlt évben. A jelzőrendszer tagjai igyekeztek saját hatáskörükön belül kezelni és megoldani a felmerülő problémákat, de indokolt és szükséges esetben jelzéssel éltek Szolgálatunk felé a látóterükbe került veszélyeztetett gyermekekről. E mellett telefonon és személyesen is napi kapcsolatot tartottak fenn a Gyermekjóléti Szolgálattal és szükség szerint egymással.

Az előző évekhez hasonlóan a **Családsegítő Szolgálatnak** a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött együttműködési megállapodásnak köszönhetően 2013-ban is lehetősége volt két alkalommal (januárban és májusban) **élelmiszercsomag adományt közvetíteni** az arra rászorulóknak. Az adományból mintegy **1030 család** részesült, akik háztartásnagyságtól függően, 6-9 ezer forint értékű, 8-10 kg-os, tartós élelmiszert tartalmazó csomagot kaptak. Az adományozottak névsorának összeállításában a jelzőrendszeri tagok (iskolák, óvodák, védőnők) aktívan közreműködtek.

Szolgálatunk preventív munkájának része a település **szórakozóhelyeinek**, italboltjainak **rendőrséggel** közösen végzett **éjszakai látogatása**, a gyermekek és fiatalok veszélyeztetettségének észlelése, megelőzése céljából. E tevékenységet több éve szervezzük, de a 2012-ben tapasztaltak alapján (a szórakozóhelyek vagy nagyon korán bezártak, vagy nem volt vendégük vagy csak éjfél után nyitottak meg, a családok létfenntartási nehézségei miatt a szórakozóhelyek egyre kevésbé látogatottak nemcsak a fiatalok, de a felnőtt lakosság tekintetében is) 2013-ban felfüggesztettük ezt a tevékenységünket. Kibővítettük viszont a rendőrség által kezdeményezett **„CSELLENGŐ” programmal**, amelynek keretén belül a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa, rendőrjárőrrel együtt, Sajószentpéter utcáin iskolaidőben csellengő gyermekeket kutatott fel illetve intézkedett az esetleges veszélyeztetettségük ügyében. 2013-ban 4 alkalommal került sor ilyen jellegű, rendőrséggel közös ellenőrzésre.

2013-ban is az intézmény biztosított helyet a fiatalok számára kirendelt **pártfogó felügyelő** fogadóóráinak megtartására. A családgondozók és a pártfogó felügyelő között folyamatos volt az információáramlás, rendszeres a személyes és a telefonos kapcsolat.

Problémaként értékeltük a gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer munkájában a 2013/2014-es tanévtől kezdődően az iskolai ifjúságvédelmi felelősök státuszára vonatkozó változásokat. A törvény gyakorlatilag megszüntette annak a személyi segítőnek a feladatkeretét, akinek a munkájára – meglátásunk szerint – fokozott szükség lenne. A családgondozók az ifjúságvédelmi felelősök helyett az osztályfőnökökkel kerültek kapcsolatba, ami tanrendi elfoglaltságaik miatt többször nehézkes volt. Az iskolák e mellett a szakmaközi megbeszélésekre nem, vagy ritkán küldtek képviselőt, ami fordított arányban van az iskolákban előforduló gyermekvédelmi problémák gyakoriságával.

További nehézséget jelentett a családgondozóknak a 2013/2014-es tanévtől kezdődően a tanulószobás oktatási rendszerhez való igazodás, ami bizonyos esetekben lehetetlenné tette a gyermekkel a kötelező tanórai foglalkozások utáni találkozást. Áthidaló megoldást csak a tanszobáról való kikérés vagy a munkaidőn túli/hétvégi családlátogatás jelentett.

A jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések számát településünkön 2013-ban is némileg megemelte a családok külföldre utazása. Az előző évhez hasonlóan a családok túlnyomó többsége úgy utazott el az országból, hogy a gyermekeik intézményi/tanulói jogviszonyát előzetes megbeszélések ellenére sem rendezte, plusz munkát róva a jelzőrendszer tagjaira, Szolgálatunk családgondozóira, a szabálysértési- és gyámhatóságra. Szolgálatunk családgondozóit e miatt több esetben beidézték ügyészségre, bíróságra, NAV-hoz meghallgatásra.

4.2.8 A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló gondozás során, a Szolgálat családgondozói személyes segítő kapcsolat keretében támogatták a gyermekeket testi-, lelki-, értelmi-, érzelmi jólétük megteremtésében, az őket veszélyeztető körülmények elhárításában. Segítséget nyújtottak a szülőknek - szükség szerint új, hatékonyabb nevelési módszerek bevezetésével - a nevelési-, gondozási feladataik ellátásához, a családban jelentkező működési zavarok megoldásához. Lehetőség és igény szerint kezdeményezték a szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott gondoskodás igénybevételét.

2013-ban a(z)

- ❖ munkanélküliségből, alacsony jövedelmekből adódó közműtartozások, megélhetési gondok, gyógyszerek kiváltásának képtelensége,
- ❖ ingerszegény családi környezet,
- ❖ fejtetvesség, egyéb tisztasággal, higiénéval kapcsolatos hiányosság, ápolatlanság,
- ❖ védőoltások és előírt szakorvosi vizsgálatok szűrővizsgálatok csúszása, elmaradása,
- ❖ gyermeknevelési problémák,
- ❖ csecsemőknél tapasztalt táplálási hibák,
- ❖ gyermekek testi és érzelmi elhanyagolása,
- ❖ szülői érdektelenségből adódóan iskolai felszerelés és házi feladat hiánya,
- ❖ házirend megsértése,
- ❖ társakkal szembeni fokozódó agresszió, magatartási problémák,
- ❖ igazolatlan hiányzások, illetve a betegség miatti igazolt hiányzások magas száma,
- ❖ szocializációs problémák és hiányosságok
- ❖ külföldről hazatérő tanulók viselkedésének problémái,
- ❖ bűncselekmények elkövetése,
- ❖ korai gyermekvállalás,
- ❖ a rendszeres alkoholfogyasztás,
- ❖ a kábító hatású anyagok használata veszélyeztette leginkább a gyermekeket.

Szolgálatunk családgondozói 2013-ban **131 családból 250 gyermeket gondoztak alapellátás keretén belül**. A gondozási folyamat során **640 esetben keresték fel otthonukban az érintett családokat, 1905**

esetben folytattak **segítő beszélgetést** a problémák feltárása, megszüntetése érdekében. A munka során folyamatosan mérlegelni kellett, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy hatósági intézkedés kezdeményezésére van szükség. A legnehezebb feladat a veszélyeztető okok halmozott jelenlétének megszüntetése volt, mert sokszor sem eszköz, sem lehetőség nem állt rendelkezésre kezelésükhöz.

4.2.9 Javaslattétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására

Amennyiben a veszélyeztetettséget nem sikerült megszüntetni, és az alapellátás eredménytelen maradt, a családgondozó az összes körülmény mérlegelése után javaslatot tett

- a gyermek védelembe vételére, vagy
- a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére, átmeneti nevelésbe vételére.

A javaslatban a családgondozó feltárta

- a gyermeket veszélyeztető körülményeket, a helyzet kialakulásának okait,
- a család szociális és anyagi helyzetét,
- a szülők nevelési tevékenységét,
- a szülő-gyermek együttműködési készségét.
- részletezte az alapellátás során végzett gondozási-nevelési munkát, a biztosított szolgáltatásokat, az eredménytelenség okát.

2013-ban 27 családból 36 gyermek állt védelembe vétel alatt. (Nem minden gyermek 2013-ban lett védelembe véve.) A védelembe vétel javaslatára bűncselekmény elkövetése, bántalmazás vagy elhanyagolás, illetve iskolai kötelezettségek megszegése miatt került sor. A tapasztalat azt mutatta, hogy az igazolatlan hiányzásokból adódó veszélyeztetettség sok esetben kezelhetetlen. A törvény lehetőséget ad ugyan feljelentésre, pénzbírság kiszabására, de a büntetést a deprivált családok nagy részénél érvényesíteni nem tudja, vagy ha igen, a család, az állandósult jövedelemnélküliségéből adódóan, még kilátástalanabb helyzetbe kerül.

A védelembe vételt követően a családgondozó a szülővel és a gyermekkel közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készített a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében, aminek betartását a családgondozó ellenőrizte. A szülők érdektelensége, a problémák nem megfelelő súllyal történő kezelése miatt az védelembe vétellel, a családgondozók erőfeszítése ellenére sem mindig ér el eredményt. Komoly gondot jelentett a szülői és a gyermeki kötelességtudat, az együttműködés hiánya, a céltalanság, jövőkép nélkülség.

Amennyiben a veszélyeztetettséget hatósági kötelezéssel sem lehetett megszüntetni, a gyámhatóság felülvizsgálta a védelembe vételt (2013-ban 16 gyermek esetében került erre sor) és indokolt esetben a családgondozó javaslatára kiemelte a családból, és ideiglenesen (30/35 napra), vagy átmenetileg (maximum 18 éves korig) nevelőszülőnél illetve a gyermekvédelmi szakellátás valamelyik intézményében helyezte el. **2013-ban 2 családból 4 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését rendelte el a gyámhatóság és 19 családból 45 gyermek nevelkedett a szakellátás keretei között.** (A gyermekek többsége nem 2013-ban került be a szakellátásba.)

4.2.10 A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógondozás

A Szolgálat családgondozói a szakellátásban dolgozó kollégákkal együttműködve rendszeres kapcsolatot tartottak fenn a családjukból kikerült gyermekek vérszerinti szüleivel, támogatták őket a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban. Szolgálatunk a gyámhivatalok által szabályozott napokon és időpontokban **4, nevelőszülőnél élő, átmeneti nevelésben lévő gyermek** esetében biztosította a helyet a vérszerinti szülőknek gyermekeikkel

való kapcsolattartásra. **1 gyermek esetében 1 alkalommal vett részt családgondozó elhelyezési értekezleten**, ahol a gyermek további gondozási helyéről döntöttek, **20 gyermek esetében került sor az év folyamán az átmeneti nevelés felülvizsgálatára**, egy gyermeket a gyámhivatal örökbeadhatónak nyilvánított.

A gyermekvédelmi munkában a szülők motivátlansága, rossz szociális, anyagi helyzete, deprivált, marginális társadalmi státusza, életvezetése miatt ritkán fordul elő, hogy az átmeneti nevelésben lévő gyermeket a gyámhatóság visszahelyezi a családjába. Amennyiben ez mégis megtörténik, a hatóság egy évre a Szolgálat munkatársát rendeli ki utógondozónak. 2013-ban **utógondozói feladatot 2 családból 2 gyermek esetében láttak el** a Szolgálat munkatársai. Az utógondozói munka fontos része a szülő-gyermek kapcsolatának normalizálása, a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, tanulmányai folytatásának, vagy az iskolai végzettségének megfelelő munkahely felkutatásának segítése.

4.2.11 Környezettanulmány készítése

Családba fogadás kérelmezése, gyám kirendelés, hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása ügyében **környezettanulmány készítésére**, ezzel kapcsolatos ügyintézésre – a folyamatban lévő gondozási ügyeken túl - 2013-ban **42 gyermek esetében került sor**. Ez az intézkedés 25 gyermekkel többet érintett, mint 2012-ben.

Örökbefogadással kapcsolatos környezettanulmány készítésére és ügyintézésre 2013-ban egy gyermek esetében kérték fel Szolgálatunk családgondozóját.

4.3 A Gyermekjóléti Szolgálat 2013. évi szakmai tevékenységének elemző összegzése

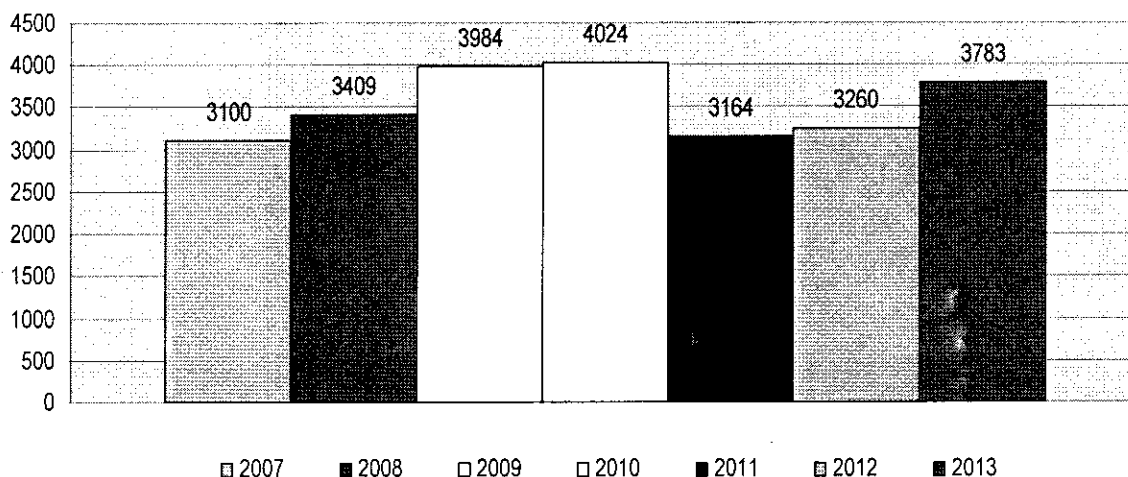
Az elmúlt évben a lakosságot plakátok, szórólapok, hirdetések segítségével tájékoztattuk, de a napi gondozási tevékenység összetettségének és intenzitásának fokozódása miatt is elmondható, hogy Szolgálatunk által nyújtott lehetőségeket egyre többen veszik igénybe és egyre szélesebb körben ismert a családgondozók munkája. Ez a tény szomorúsággal terhelt, mert nagyobb mértékben tapasztalható, az elszegényedés folyamatából adódóan a klienskör eddig még jól funkcionáló családok felé való kitérülése.

A környezeti tényezők, az anyagi jellegű nehézségek mellett 2013-ban is komoly problémát jelentett a szülői együttműködés hiánya, és a gyermekek elhanyagolása, a családon belüli erőszak, de mindezek mellett a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettséget lehet leginkább kiemelni, mint egyre markánsabban jelentkező gondot, illetve az elszegényedésből adódó diszfunkcionális családi működést.

A Gyermekjóléti Szolgálat forgalma 2013-ban a forgalmi napló szerint 3983 fő volt.

2007-től a kliensforgalom folyamatos emelkedést mutatott egészen 2011-ig, melyet az alábbi összehasonlító oszlopdiagram is tükröz. Az előző évekhez képest 2010-ben a növekedés jóval csekélyebb mértékű volt, a kliensforgalom majdhogynem megegyezett a 2009. év szintjével, 2011-ben 21,3%-os csökkenés történt (4024-ről 3164-re), majd 2012-ben és 2013-ban is emelkedett a Szolgálat forgalma.

A sajószentpéteri Gyermekjóléti Szolgálat forgalmi adatai 2007-től 2013-ig

A Gyermekjóléti Szolgálat – más szociális alapszolgáltatásokkal együtt – 2011. február 14-én a Sajószentpéter Kossuth út 40. szám alatti, uniós követelményeknek is megfelelően felújított, átalakított épületbe költözött át korábbi telephelyéről, a Sajószentpéter Árpád út 2. szám alatti épületből. Az új épület adottságai megkönnyítették a kollégák hatékony munkavégzését és számos ügyfélbarát változást hoztak, a Szolgálat kliensforgalma mégis visszaesett.

Tapasztalataink szerint a változást a Szolgálat megközelíthetősége, a korábbiakhoz képest kiesőbb elhelyezkedése, és az adományok közvetítése rendjének megváltozása okozta.

2012-ben szolgáltatásaink igénybevételi lehetőségeit kibővítettük és klienseink is megszokták az új épület megközelíthetőségének nehézségeit, ami már nem okozott olyan nagy gondot, mint kezdetben. A Szolgálat forgalmi adataiban 2011-hez képest emelkedés történt, ami 2013-ban fokozódott.

Forgalmi adatok (fő)	2012 -ben	2013- ban
A Gyermekjóléti Szolgálat forgalma	3260	3783
Családlátogatás	671	640
Információnyújtás	3128	3525
Hivatalos ügyintézés	238	485
Tanácsadás	2511	2721
Közvetítés más szolgáltatásba	333	259
Esetkonferencia	39	58
Segítő beszélgetés	1928	1905
Szabadidős tevékenység	174	319
Korrekpetálás	33	10

Gondozási tevékenység adatai	2012-ben	2013-ban
Alapellátottként gondozott:	277	250
Védelemben vétel alatt álló:	43	36
Utógondozott:	6	2
Szakellátásban gondozott:	50	49
Összesen:	376 (215 család)	337 (181 család)
Tanácsadottként a GYJSZ-nál megjelent	60	157

2013-ban a Gyermekjóléti Szolgálat gondozási eseteinek száma – a szakellátásban lévő gyermekekkel együtt – 337 fő volt. Ez a szám – minden gondozási formát tekintve – kevesebb volt, mint az előző évben, de az azt megelőző évek számadataival összehasonlítva elmondhatjuk, hogy a csökkenés korántsem olyan jelentős mértékű, hiszen hét év alatt az igénybe vevő gyermekek száma folyamatosan emelkedett, és az egy családgondozóra eső gondozási esetek száma a csökkenés után is jóval magasabba a törvény által előírtnál.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Alapellátottként gondozott:	177	160	198	307	316	277	250
Védelembé vétel alatt álló:	48	37	49	44	35	43	36
Utógondozott:	2	6	7	4	6	6	2
Szakellátásban gondozott:	51	35	47	50	48	50	49
Összesen:	278	238	292	405	405	376	337

A **szakmai feladatok ellátó családgondozók létszáma** a Gyermekjóléti Szolgálatnál 2013-ban is **4 fő** volt településünkön. A 337 gondozott gyermek átlag ~84 fő (~45 család) ellátását jelentette családgondozónként. Ez az adat az előző évekhez hasonlóan meghaladja a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet I. számú melléklete által leírtakat, amely az egy családgondozóra jutó esetek számát 45 főben, vagy 25 családban határozza meg. A kollégák leterheltsége bár kissé csökkent, de alapjában véve nem változott.

A közigazgatás területén bekövetkezett változások egyike, hogy **átszervezésre kerültek a** gyermekvédelmi munkát érintő **gyámhivatali munkafeladatok**. A járási hivatalok felállításával a jegyzői hatáskörben lévő gyámhatósági feladatok (védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés) teljes mértékben a járási gyámhivatalokhoz kerültek át. Sajószentpéter lakosai a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Kazincbarcikai Járási Hivatal Járási Gyámhivatalához fordulhatnak problémáikkal, Szolgálatunk és klienseink számára azonban ez nem jelent plusz terhet (utazásban, ügyintézésben stb), mivel a Sajószentpéter, Kálvin tér 31-33. szám alatt lévő Okmányiroda épületében elérhetők a gyámhivatali munkafeladatokat ellátó kollégák. A jegyzői gyámhatósággal a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása kapcsán indult eljárás feladataira redukálódott le a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak munkakapcsolata.

A másik jelentős változás, hogy a Szolgálatunk **módszertani ellenőrzését** és segítő feladatait ellátó Miskolci Módszertani Csoport 2013-ban átszervezés következtében **megszűnt**. A módszertani feladatokat a budapesti Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság illetve a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal látja el, de a fővárosban működő intézmények a gyakorlati munkát segítő napi módszertani dilemmák tekintetében elérhetetlenek. Ez a változás gyakorlatilag eltörölte a segítők segítésére szervezett esetmegbeszélő csoportfoglalkozásokat, szakmai napokat, fórumlehetőségeket, amit a „burn out” veszélyének fokozottan kitett családgondozók nagy hiányosságként élnek meg.

Szolgálatunk fontosnak tartja a **szakmai képzést**, önképzést, melyet sajnos a törvényi szabályozás 2013-ban sem támogatott. Anyagi forrás hiányában egyre kevesebb lehetőség nyílik továbbképzéseken való részvételre.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2013-ban is **TAJ szám alapú** tevékenység adminisztrációs, és központi **elektronikus nyilvántartást** vezet a szolgáltatást igénybevevőkről, mellyel kapcsolatosan napi jelentési kötelezettség terheli.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A Gyermekjóléti Szolgálat munkáját 2013.november 26-án **ellenőrizte** a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala. Az ellenőrzés során megvizsgálásra kerültek a Szolgálat működését meghatározó dokumentumok, nyilvántartások, a szakmai és tárgyi feltételek, a szakmai tevékenység, a

családgondozás és a minőségbiztosítás elemei. Az ellenőrzésen történt jegyzőkönyvfelvétel és a személyes visszajelzés alapján elmondható, hogy szakmai hibát, hiányosságot a Gyámhivatal munkatársa nem talált, a családgondozók munkáját magas színvonalúnak ítélte. Az írásos értékelés a családgondozók munkavégzéséhez szükséges munkaruha biztosítására illetve a személyes biztonságot szolgáló eszközök beszerzésére kötelezte a fenntartót, ami 2013 decemberében megtörtént.

A beszámolási időszakban felügyeleti szerv a hivatalnál nem végzett ellenőrzést.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekjóléti ellátásoknak hozzá kell járulni a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi-, és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez, családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

- a veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében gyakoribbá kell tenni a város területén tartandó bűnmegelőzési fórumokat, drog-prevenációs előadásokat,
- indokolt a háztartások gazdasági-pénzügyi gondjainak szakmai tanácsadással történő támogatása (esetlegesen klubok létrehozásával, előadások tartásával), továbbá
- a rászoruló fiatalok számára hasznos szabadidős programok szervezése (játsszóház, kulturális-, sportprogramok, stb.), az érintettek ösztönzése a programokon való részvételre, melynek célja a tudatos, célirányos tevékenységre nevelés.

6.1 A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2013. évben

Sajószentpéter város közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója 2005-ben készült el, melyet Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2006.(I.26.) határozatával fogadott el.

A koncepció célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Sajószentpéter Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtésében kifejtett tevékenységhez.

Az Önkormányzat közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatai rendkívül széleskörű, szerteágazó területet ölelnek fel.

A koncepció fontos elemei között szerepelt a bűnmegelőzésben érdekelt szervek, szervezetek, állampolgárok együttműködésének új alapokra helyezése, a közterületek rendjének fenntartása és hatékonyabb ellenőrzése, a lakosság személy- és vagyónbiztonságának megteremtése, az Önkormányzat felvilágosítási tanácsadói feladata a lakosság közbiztonság érzetének javításában, az időskorúak áldozattá válásának elkerülése.

A kábítószer-fogyasztás ellen egyre többet próbál tenni mind a város, mind a rendőrség (D.A.D.A. program). Az eredményesebb prevenció érdekében már nem elég a középiskolákban foglalkozni a témával, hanem már indokolt az általános iskolában elkezdni a felvilágosító munkát.

A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők száma az elkövetett bűncselekmények alapján illetékességi területünkön 2013. évben az alábbiak szerint alakult:

- gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: 16
- fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: 34

6.2 A bűnelkövetés okai

A gyermekkorú jogsértők a vagyon elleni bűncselekmények kategóriájába tartozó lopások elkövetésében vettek részt. Ezek a gyerekek az általuk elkövetett cselekmények súlyával sokszor nincsenek tisztában, azokat gondolkodás nélkül, a cselekmény következményeinek mérlegelése nélkül követik el. Az esetek háttérében gyakran a rendezetlen családi háttér, a szülők elhanyagoló nevelése, a családon belüli egyéni kötelességtudat hiánya és a következtelen gyermeknevelés áll.

A fiatalkorúakra elsősorban a vagyon elleni bűncselekmények, illetve garázdaságban való részvétel volt a meghatározó. Az erőszakos bűncselekmények háttérében a fiatalos vérmérsékleten túl ezt a virtuskodás és az agresszivitás jellemzi. Fizikai erejükkel, vakmerőségükkel behajszolják magukat illetve egymást az olykor durva elkövetési módokba is. Esetükben a gyermekkorúakhoz képest eltérés, hogy gyakori kísérő jelenség az italozás. Az alkohol hatása alatt álló fiatalok gyakran követnek el kisebb-nagyobb jogsértéseket. Ezeknél az eseteknél jellemző a hirtelen felindulásból, a jogos, vagy jogosnak vélt sérelem megtorlása.

A fiatalkorúak vonatkozásában mindenképpen említést érdemelnek azok a tényezők, amelyek befolyásolják a deviáns magatartást. Ezek pedig a családi, és anyagi körülmények, az aluliskolázottság, a műveltség hiánya, valamint a kialakulatlan értékrend, a tapasztalatlanság.

2013-ban az előző évekhez képest többször jelentett problémát a lopás, mint a kábítószerhez jutás egyik eszköze.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok célok

A gyermekvédelmi törvény családi típusú nevelésre orientált rendszert alakított ki, amely a preventív és a családba való visszahelyező megoldásokat szabályozza és helyezi előtérbe. A hatósági gyermekvédelmet az esetek többségében meg kell, hogy előzze a rászoruló gyermekekre vonatkozó alapellátás, melynek igénybevétele önkéntes. Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, miszerint ne lehessen gyermeket kizárólag anyagi okból a családjából kiemelni.

Továbbra is szükséges a jelzőrendszer tagjai között összehangolt munka jelenlegi színvonalának megtartása, az ellátórendszer hatékonyságának növelése, a gyermekek mindenkifelett álló érdekeinek a szem előtt tartása.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérjük a beszámoló megvitatását és annak elfogadását.

Sajószentpéter, 2014. április 9.